

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних
послуг) Тарутинської селищної ради
10.07.2024

м. Одеса, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 10.07.2024 групою НПМ здійснено відвідування Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тарутинської селищної ради у смт. Тарутине Болградського району Одеської області (далі – Центр).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Попова Марія Федорівна, Представник Уповноваженого в Одеській області;

Несвіта Юлія Ігорівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Фісюков Сергій Сергійович, представник громадської організації;

Абдуллаєв Марат Абдуллаєвич, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тарутинської селищної ради знаходиться за адресою: 68500, Одеська область, Болградський район, селище міського типу Тарутине, вулиця Красна, будинок 156.

Керівництво установи:

Єпурі Тетяна Іванівна, директор Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тарутинської селищної ради.

Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тарутинської селищної ради (далі – Територіальний центр, заклад) функціонує відповідно до Положення, яке затверджене рішенням сесії Тарутинської селищної ради Одеської області восьмого скликання від 16.02.2023 № 2450-VIII.

Відповідно до Положення Центр є бюджетною установою комунальної форми власності. Територіальний центр утворений для надання соціальних послуг громадянам, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги за місцем проживання або в умовах стаціонару.

Згідно з Положенням Центру на соціальне обслуговування в територіальному центрі мають право громадяни похилого віку, інваліди, хворі (з числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більше, як на чотири місяці), які не здатні до самообслуговування, потребують постійного стороннього догляду, визнані такими в порядку, затвердженому МОЗ, громадяни,

які перебувають у складній життєвій ситуації, у зв'язку з безробіттям і зареєстровані в державній службі зайнятості як такі, що шукають роботу, стихійним лихом, катастрофою (і мають на своєму утриманні неповнолітніх дітей, дітей-інвалідів, осіб похилого віку, інвалідів), якщо середньомісячний сукупний дохід їх сімей нижчий ніж прожитковий мінімум для сім'ї.

Відповідно до штатного розпису загальна чисельність персоналу закладу складає 37 штатних одиниць, із яких: директор – 1 шт.од, головних бухгалтер – 1 шт.од, економіст 1 категорії – 1 шт.од, інспектор кадрів – 1 шт.од (ставка 0,5), оператор комп'ютерного набору – 1 шт.од (ставка, 05), завідувач господарством - 1 шт.од, медична сестра – 2 шт.од, завідувач соц. службою - 1 шт.од, соціальний робітник – 13 шт.од, технік комплектного обслуговування – 1 шт.од, двірник - 1 шт.од, сестра - господині - 0,5 шт.од, санітарка-палатна – 4 шт.од, кухар – 2 шт.од, кухонний робітник – 2 шт.од, машиніст з прання та ремонту одягу – 1 шт.од (ставка, 05), оператор газового обладнання – 1 шт.од (ставка, 0,5), охоронець – 2 шт.од.

Максимальна потужність закладу – 40 осіб, на дату відвідування в закладі перебувало 33 особи, з них 9 – осіб з інвалідністю та 11 внутрішньо переміщених осіб.

На інформаційних стендах інтернату розміщена інформація про права і обов'язки підопічних, адреси і контактні дані посадових осіб, у тому числі Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, до яких підопічні та персонал можуть звернутися у разі порушення їх прав (фото 1).

На території закладу є склад з низькою температурою, де зберігається консервна продукція (фото 2).

Підопічні інтернату забезпечені належним чотирьох разовим харчуванням. Наявне щоденне та перспективне меню, яке складається наперед на 10 днів.

У приміщенні харчоблоку відсутні неприємні запахи, робочі поверхні та посуд чисті, витяжка в робочому стані (фото 3, 4).

Працівники, що залучені до робіт на харчоблоці, вчасно проходять медичні огляди, що підтверджено відповідними записами в особистих медичних книжках.

В житловому корпусі облаштовані куточки відпочинку з кріслами, диванами та телевізорами для спільного перегляду (фото 5).

Підопічні мають можливість користуватися власними речами.

Санітарний стан кімнат, постільної білизни та одягу підопічних задовільний.

Для здійснення санітарно-гігієнічних процедур облаштовано душові кімнати.

Працівниками проводиться належне прибирання в спальних кімнатах та приміщеннях загального користування.

Підопічні, що на момент відвідування знаходились в Центрі, легко ідуть на контакт, позитивно реагують на членів групи НПМ.

У ході відвідування групою НПМ проведено особисте конфіденційне спілкування з 10 підопічними та 4 працівниками закладу. Скарг на неналежне

поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

Центр забезпечений генератором на випадок екстреного відключення електроенергії.

В Центрі є обладнана молитовна кімната (фото 6).

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування НПМ здійснено 14.09.2023, за результатами якого вносились пропозиції:

Одеській обласній військовій адміністрації:

-вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тарутинської селищної ради;

Тарутинській селищній раді Болградського району Одеської області:

- забезпечити контроль за якістю харчування і соціально-побутового обслуговування підопічних закладу;
- сприяти у фінансуванні коштів, виконанні робіт, зокрема з залученням благодійних організацій для проведення капітального ремонту харчоблоку, санітарних приміщень, кімнат підопічних Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тарутинської селищної ради;
- облаштувати укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;
- вжити заходів реагування щодо притягнення до відповідальності директора Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тарутинської селищної ради за неналежне виконання службових обов'язків.

Територіальному центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тарутинської селищної ради:

- забезпечити дотримання вимог Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»;
- забезпечити дотримання вимог Закону України «Про охорону праці»;
- здійснити розміщення стендів з актуальної інформацією про права підопічних, адреси та номери телефонів гарячих ліній організацій та посадових осіб, а також контактні телефони Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;
- внесення до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) медичного персоналу та інших осіб пунктів про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання;
- забезпечити контроль за зберіганням та використанням лікарських засобів.

Під час відвідування 10.07.2024 встановлено, що за попередній період адміністрацією територіального центру проводилась робота з усунення недоліків та часткове виконання рекомендацій, а саме усунуті наступні недоліки, які були виправлені за час відвідування:

1. Було здійснено контроль за якістю харчування і соціально-побутового обслуговування підопічних закладу. Налагоджено товарне сусідство продуктів харчування (фото 7);

2. Було здійснено ремонт приміщення харчоблока.

3. Налагоджено систему питного режиму в закладі, було поставлено кулер з водою та одноразові стаканчики (фото 8);

4. Налагоджено дозвілля отримувачів соціальної послуги згідно із затвердженими наказом Міністерства соціальної політики від 16.01.2018 № 46а. Організовано гурток народної творчості (співу та поезії) (фото 9);

5. В усіх кімнатах було встановлено достатню кількість приліжкових тумб, стільців за кількістю місць, столів, шаф для зберігання речей. В житлових кімнатах було проведено косметичні ремонтні роботи (фото 10, 11);

6. Здійснено капітальний ремонт санітарних приміщень (фото 12, 13, 14, 15);

7. Облаштовано санітарно-гігієнічні кімнати закладу згідно до пункту 11 «Державні будівельні норми. Інклюзивність будівель і споруд» (далі – ДБН);

8. Центр налагодив співпрацю з Арцизьким місцевим центром з надання безоплатної вторинної правничої допомоги, до юрисдикції якої входить Тарутинський район Одеської області. Була проведена зустріч юриста з підопічними центру під час якої було роз'яснено їх права на звернення до безоплатної правової допомоги (фото 16, 17);

9. Центр розмістив стенд з актуальною інформацією про телефони гарячих ліній, надання безоплатної правової допомоги, про права і обов'язки підопічних, адреси і контактні дані посадових осіб до яких підопічні та персонал можуть звернутися у разі порушення їх прав, зокрема до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

10. Забезпечили в Центрі журнал звернень, скарг та пропозицій підопічних і відвідувачів відділення (фото 18);

11. В закладі замінили всі протерміновані лікарські засоби, а також забезпечили проведення щорічних медичних оглядів підопічних, так останній був проведений 23.11.2023 (фото 19);

12. Заклад вжив заходів щодо сприяння підопічній П. у встановленні особи та в отриманні необхідних документів. Дану підопічну відвідав асистент з питань захисту Міжнародної організації міграції ООН для встановлення ідентифікації особи (фото 20).

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У закладі відсутнє укриття, що не відповідає пункту 7 розділу XVII

Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності (далі – Державний стандарт), затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, пункту 25 частини другої статті 19 Кодексу цивільного захисту України.

Порушення права осіб на достатній життєвий рівень (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 28 Конституції України).

2. У пункті 39 Типового положення про територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2009 № 1417, серед іншого, визначено, що у відділенні стаціонарного догляду громадяни перебувають на повному державному утриманні, одержують соціальну послугу стаціонарного догляду та відповідно до встановлених норм забезпечуються раціональним чотириразовим харчуванням, у тому числі з урахуванням віку і стану здоров'я, у межах натуральних норм харчування, передбачених для мешканців інтернатних установ.

У порушення пунктів 49 та 51 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», виявлено, що продукти харчування на складі зберігаються біля каністр з невідомою речовиною (фото 21).

Порушення права осіб з інвалідністю та маломобільних осіб (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

3. Заклад є недостатньо пристосованим для забезпечення потреб осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення у відповідності до ДБН В.2.2-40:2018. Приміщення закладу не обладнані засобами безпеки, орієнтування, отримання інформації для осіб із порушенням зору. Будівля закладу не оснащена попереджувальними контрастними смугами, повністю відсутні тактильні елементи доступності, що порушує вимоги ДБН. Коридори закладу не обладнані поручнями, що суперечить пункту И.3.1.7 ДБН В.2.2-18:2007 (із зміною № 1 і зміною № 2).

Порушення права на захист від катування, жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки та покарання (стаття 28 Конституції України, стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).

4. В деяких осіб з персоналу до функціональних обов'язків закладу не включено пункти про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки відповідно до статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки і покарання. Так під час перегляду особових справ персоналу, було встановлено, що у однієї із санітарок палатної, відсутній розділ про заборону катувань, а іншої відсутній підпис в розділі про

заборону катувань (фото 22,23).

Порушення права на охорону здоров'я (стаття 49 Конституції України).

5. Під час відвідуванням встановлено, що закладом не отримано ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та не укладено договір із закладом охорони здоров'я, що суперечить вимогам підпункту 5 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185, де визначено, що одним із спеціальних критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, які надають послуги стаціонарно, є наявність договору із закладом охорони здоров'я або ліцензії для провадження господарської діяльності з медичної практики.

Разом із тим, під час опитування підопічних і працівників закладу, огляду приміщень та аналізу внутрішньої документації відділення встановлено факти здійснення персоналом відділення медичної допомоги та медичних послуг підопічним (зокрема, контроль/допомога у прийомі лікарських засобів, тобто діяльності з медичної практики (сестринська справа), яка відповідно до вимог законодавства може здійснюватися лише за наявності відповідної ліцензії.

6. Також стало відомо, що у підопічної П. виявили рак підшлункової залози. У зв'язку з чим було перевірено лист призначення лікаря та встановлено, що підопічній не надається належним чином медичне супроводжування, оскільки в неї почалась блювота з кров'яними виділеннями. Надана рекомендація про невідкладну госпіталізацію до закладу охорони здоров'я.

Інші порушення.

7. На кожного громадянина, який перебуває у відділенні стаціонарного догляду, заведена особова справа, проте в ході перегляду таких особових справ виявлено, що особові справи ведуться формально, документи щорічно не поновлюються. Справи, мають вестись згідно до Державного стандарту соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю. Індивідуальні плани складені формально (фото 24).

8. В закладі утворено відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання. В порушення пункту 52 Постанови Кабінету Міністрів України від 29.12.2009 № 1417 «Деякі питання діяльності територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» штатним розписом не передбачена посада завідувача відділення стаціонарного догляду (фото 25,26).

9. Табличка з назвою закладу не відповідає юридичній назві закладу (фото 27).

10. На території закладу не облаштовано паркову зону для відпочинку на свіжому повітрі, також мало зелених насаджень та відсутні облаштовані спортивні та прогулянкові майданчики.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Одеській обласній військовій адміністрації:

- вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тарутинської селищної ради.

Тарутинській селищній раді Болградського району Одеської області:

- розглянути можливість додаткового фінансування закладу з метою облаштування укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;
- озеленити територію навколо закладу та розглянути можливість облаштування спортивних, прогулянкових майданчиків.

Територіальному центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тарутинської селищної ради:

- включити в штатний розпис посаду завідувача відділення стаціонарного догляду та забезпечити дотримання вимог Закону України «Про охорону праці»;
- забезпечити отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики (зокрема, сестринська справа) або укласти договір із закладом охорони здоров'я;
- госпіталізувати з метою належного медичного лікування підопічну П. та посилити контроль за спостереженням станів здоров'я підопічних;
- внести до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) медичного персоналу та інших осіб пунктів про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання;
- забезпечити ведення особових справ підопічних згідно з вимогами Державного стандарту соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю;
- перенести каністри з невідомою речовиною в приміщення, окреме від продуктів харчування, та забезпечити щоб у підопічних не було доступу до них;
- усунути наявні порушення ДБН В.2.2-40:2018 та розмістити таблички зі шрифтом Брайля;
- замінити на будівлі Центру табличку з актуальною назвою.

Додатки: фотоматеріали – на 5 арк.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння роботі
регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини**

Юлія НЕСВІТА

ФОТО 1

ФОТО 2

ФОТО 3

ФОТО 4

ΦΟΤΟ 5

ФОТО 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

Фото 13

Фото 14

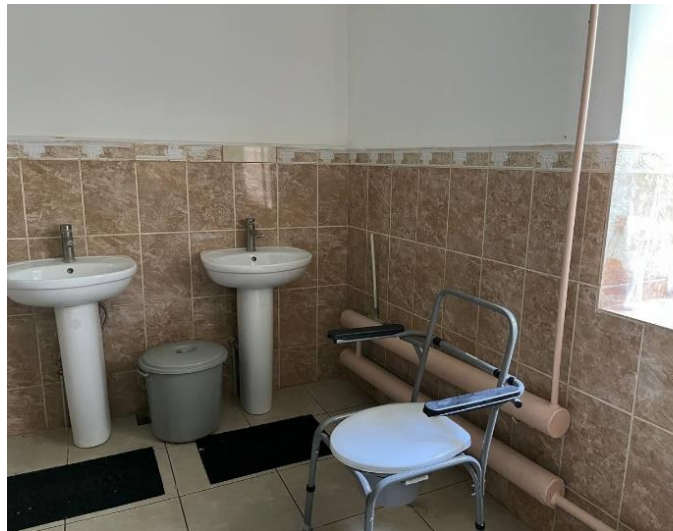

Фото 15

Фото 16

Фото 17

Фото 18

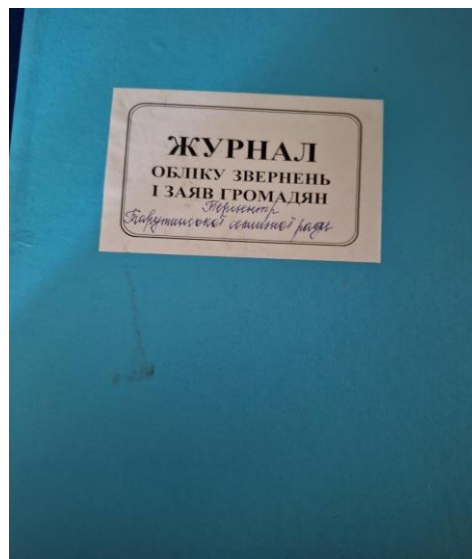

Фото 19

Фото 20

Фото 21

Фото 22

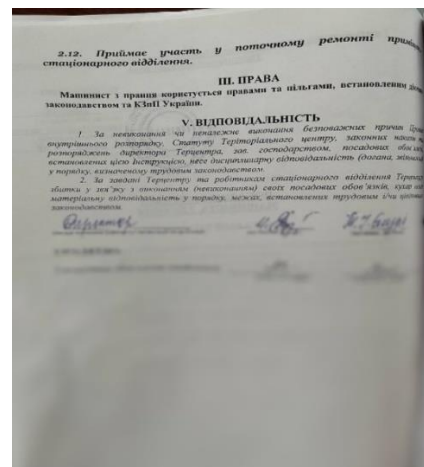

Фото 23

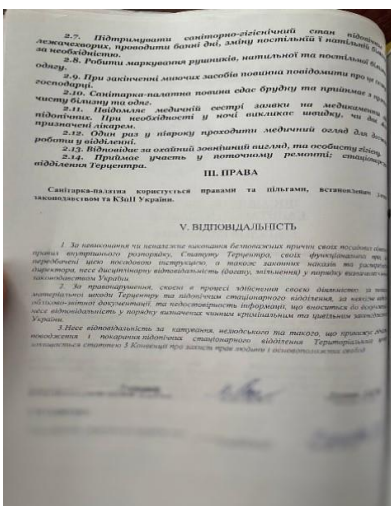

Фото 24

